

[Per Hækkerup.]

modes at ville volde mindst indgreb i det kommunale selvstyre.“

Det er altså en forbeholden tilslutning, tør man sige, der er givet fra de kommunale organisationers side, og ved bedømmelsen af lovforslagets indhold må man vel tage sit udgangspunkt i den betragtning, som de kommunale repræsentanter har anlagt, at det her drejer sig om den mindst indgribende form for ombudsmandskontrol med det kommunale selvstyre.

Bedømmelsen må efter min opfattelse tage sit udgangspunkt deri, at ombudsmanden har tre sæt af beføjelser. Han kan dels behandle klager, som han modtager; han kan dels på eget initiativ optage sager til undersøgelse; og han kan endelig afgive meddelelser til folketinget og til vedkommende minister om mangler ved gældende love eller administrative bestemmelser. Problemet må så være, når beføjelserne på disse tre områder foreslås udvidet til delvis at omfatte kommunerne, om der er taget tilstrækkeligt hensyn til det kommunale selvstyre. Jeg har ingen bemærkninger med hensyn til den tredje beføjelse: adgangen til at give meddelelse — i dette tilfælde til kommunalbestyrelserne — hvis ombudsmanden finder, at der i deres vedtægter og bestemmelser foreligger mangler. Det finder jeg ganske naturligt. Spørgsmålet rejser sig først og fremmest ved de to hovedbeføjelser, som ombudsmanden har.

Med hensyn til ombudsmandens adgang til at behandle klager, er der i lovforslaget foretaget forskellige begrænsninger, for så vidt angår kommunalsager jævnført med sager vedrørende statsadministrationen. Den første begrænsning er den, at de i kommunens tjeneste virkende personer kun er omfattet af ombudsmandens virksomhed, som det siges i lovforslaget, for så vidt angår de sagsområder, hvor der er hjemmel for rekurs til en statsmyndighed. Man har altså ønsket at holde de egentlige kommunale sager udenfor, det vil sige sager, hvor den kommunale afgørelse er endelig.

Det må jeg forstå på den måde, at bestemmelsen også omfatter de tilfælde, hvor kommunale sager vel ikke er undergivet rekurs til statsmyndighed, men hvor den egentlige godkendende myndighed foreligger i den statslige administration; altså kan man sige: hvor kommunalbestyrelsens afgørelse eller de kommunale organers afgørelse har form af en indstilling eller en første beslutning, men hvor den endelige afgørelse hviler hos en statslig myndighed.

For det andet gøres der den indskrænkning i ombudsmandens bemyndigelse, som det ligeledes hedder i lovforslaget, at den samlede kommunalbestyrelses virksomhed ikke er undergivet ombudsmanden, jfr. dog en undtagelsesbestemmelse, som jeg skal vende tilbage til. Det må altså betyde, at de vedtagelser og beslutninger og den virksomhed, der udøves af den samlede kommunalbestyrelse, ikke kan påklages til ombudsmanden. Det må også betyde, at de enkelte medlemmers deltagelse i disse forhandlinger — derunder også, hvad de har anført under drøftelse af sagerne, og den stilling, de måtte have taget til sagernes behandling i kommunalbestyrelsen — heller ikke kan undergives ombudsmandens behandling af en klage herover. Modsætningsvis må man vel så have lov til at slutte — det vil jeg gerne bede den højtærede justitsminister udtale sig om — at for så vidt det drejer sig om behandling og afgørelse af sager i kommunale udvalg, vil klager herover kunne behandles af ombudsmanden. Jeg vil gerne sætte et spørgsmålstegn ved, om denne sontring er holdbar, om det kan være således, at valgte medlemmer, der virker i et udvalg, er undergivet ombudsmandens kompetence, medens valgte medlemmer, der virker i kommunalbestyrelsens plenum, ikke er undergivet ombudsmandens kompetence. Hvis man foretager en sådan sontring, hvad der i og for sig er noget, der taler for, det vil jeg ikke bestride, vil man da nok, jeg vil ikke sige forhåbentlig, men så vil man